

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW EN DE
VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Conceptnota De Lerende Samenleving

Samenvatting

De Vlaamse overheid wil een cultuur van levenslang leren stimuleren. Leren stopt niet nadat we de schoolpoort achter ons hebben dichtgeslagen. Het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 voorziet daarom de oprichting van een Platform Levenslang Leren binnen de beleidsdomeinen Werk, Onderwijs en Economie. Dit platform heeft als doel om de synergiën en samenwerking in het kader van levenslang leren binnen de Vlaamse overheid te versterken en via een gezamenlijke visie de noodzakelijke ambities en doelstellingen verder uit te werken.

Om uitvoering te geven aan deze beslissing voorziet deze conceptnota in een beleidsvisie over de oprichting van het Platform Levenslang Leren en de oprichting van een expertisecentrum innovatieve leerwegen ter ondersteuning van het Platform.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK

STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomeinen: Werk en Sociale economie, Onderwijs en Vorming, Economie, Wetenschap en Innovatie

Beleidsveld: competenties, kleuter- en leerplichtonderwijs, hoger onderwijs, deeltijds kunstonderwijs en volwassenenonderwijs & ondersteuning van het onderwijsveld, economie & innovatie,

B. DOELSTELLING EN TOTSTANDKOMING

Het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 voorziet in de oprichting van een Platform Levenslang Leren binnen de beleidsdomeinen Werk, Onderwijs en Economie. Dit platform heeft als doel om de synergiën en samenwerking in het kader van levenslang leren binnen de Vlaamse

overheid te versterken en via een gezamenlijke visie de noodzakelijke ambities en doelstellingen verder uit te werken.

Het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 voorziet de oprichting van een expertisecentrum innovatieve leerwegen (dual leren en levenslang leren) binnen het Departement Werk en Sociale Economie, waarvan het onderzoeksprogramma wordt opgesteld en opgevolgd in overleg met het Platform Levenslang Leren.

In de beleidsnota's Onderwijs en Werk en Sociale Economie 2019-2024 wordt de oprichting van een Platform Levenslang Leren aangekondigd. De beleidsnota Werk en Sociale Economie 2019-2024 voorziet eveneens de oprichting van een expertisecentrum innovatieve leerwegen binnen het Departement Werk en Sociale Economie.

Minister Hilde Crevits gaf eind 2019 de opdracht aan de heer Bruno Tindemans tot het uitwerken van een beleidsvisie over Levenslang leren en de oprichting van het Platform Levenslang Leren, in nauwe samenwerking met het beleidsdomein Onderwijs en Vorming en VLAIO.

Naar aanleiding van de aankondiging in de beleidsnota's van het op te richten Platform Levenslang Leren schreven zowel de Vlor (31 maart 2020) als de SERV (1 april 2020) een advies op eigen initiatief met aanbevelingen voor dit Platform. De Vlor wijst op de demografische ontwikkelingen, maatschappelijke tendensen en disrupties op de arbeidsmarkt die het kader scheppen waarbinnen het Platform zijn werkzaamheden zal starten. De Vlor schetst eveneens de kritische succesfactoren van en mogelijke hindernissen voor een versterkt beleid rond levenslang leren. Zij wijst op de noodzakelijke juiste instelling om tot een succesverhaal te komen waarin intenties belangrijker zijn dan structuren.

De SERV formuleert in zijn advies een visie op een ambities beleid rond levenslang leren en geeft aan wat de mogelijke opdrachten voor een partnerschap levenslang leren kunnen zijn. De Vlaamse sociale partners ontwikkelen eveneens vijf strategische doelstellingen vanuit hun theoretisch kader voor levenslang leren.

De opgeleverde nota kwam tot stand met in acht name van voorgaande adviezen en door een ruime consultatie van meer dan 100 stakeholders (november 2019 tot mei 2020) zoals weergegeven in bijlage 1. Midden februari 2020 werd dit besproken op de beleidsraad onderwijs-werk, naar aanleiding hiervan werd het aantal te bevragen stakeholders uitgebreid. Een eerste versie werd besproken op het managementcomité Onderwijs, Vorming en Werk van 5 mei. Hierbij werden enkele aandachtspunten geformuleerd. Zo werd er meer verheldering gevraagd bij het begrippenkader en bij de verantwoordelijkheid van de burgers die een aanvulling vroeg met de verantwoordelijkheden van ondernemingen en opleidings- en onderwijsverstrekkers. Ook werd er gevraagd om het belang van levenslang leren voor kortgeschoolden en andere kansengroepen versterkt te benadrukken. Daarnaast vroeg het managementcomité Onderwijs, Vorming en Werk om reeds bestaande beleidsinitiatieven een plaats te geven in de tekst.

2. INHOUD

Voortbouwend op de 5 prioriteiten van de OESO skills strategie en het Regeerakkoord 2019-2024 wordt een gedragen visie ontwikkeld waarin de cruciale uitdagingen van levenslang leren voor Vlaanderen worden gedefinieerd. Leren wordt gezien als het vermogen van ieder persoon (M/V/X) om intrinsiek gemotiveerd op een proactieve manier om te gaan met transitie. Een omgevingsanalyse, een literatuurstudie en een uitgebreide bevraging van academici,

beleidsmakers, opleidingsverstrekkers, sectoren, interprofessionele partners, visionairen gaan de visievorming voor. Uit deze gesprekken komt prominent naar voor dat iedereen systemische veranderingen tot stand wil brengen. Vier prioritaire uitdagingen worden uit de consultatie gedistilleerd: 1) iedereen leergretig maken; 2) leren toegankelijk maken; 3) vraag en aanbod goed afstemmen; 4) leren wordt werken en werken wordt leren. Bij elke uitdaging worden een aantal concrete opdrachten geïdentificeerd. Binnen iedere uitdaging wordt telkens aandacht besteed aan de bijdrage van levenslang leren aan sociaaleconomische participatie en inclusie en dit voor iedereen, ongeacht statuut en opleidingsniveau. Het geheel van de tien opdrachten vormt een coherent actieplan voor het op te richten Platform Levenslang Leren om het uitdrukkelijk gewenst leersysteem zowel inhoudelijk als methodisch stapsgewijs aan te pakken.

Het formele onderwijssysteem en de traditionele onderwijsverstrekkers blijven ook in verander(en)de tijden een belangrijke rol spelen. Net in deze coronatijd hebben we de waarde ervaren van vaste structuren, gezamenlijke gebruiken en competente leraren (coaches, begeleiders).

Goed onderwijs legt de basis voor leergoesting, voor een leven lang leren en is dus geen eindpunt maar de start van een (leer)loopbaan. Om de noodzakelijke randvoorwaarden voor levenslang leren te realiseren moeten we op structureel niveau maatregelen nemen en de nodige stimulansen kunnen bieden, bijv. op het vlak van infrastructuur en materieel. Naast de focus op de individuele verantwoordelijkheid, zal een beleid levenslang leren ook aandacht moeten hebben voor kansengroepen.

Het Platform Levenslang Leren vormt dan ook de brug tussen de opleidingsverstrekkers, arbeidsmarktactoren, technologiepartners en innovatoren via het uitdragen van een gemeenschappelijke visie. Voor het uitvoeren van de opdrachten kan het Platform Levenslang Leren daarna een beroep doen op bestaande en nieuwe innovatieve partnerschappen.

Tenslotte wordt ook een voorstel voor de samenstelling en de ondersteuning van het Platform Levenslang Leren geformuleerd.

Het Platform Levenslang Leren hanteert eenheid in visie en eenheid in aansturing als basisprincipe. Haar voornaamste taak is de consistentie te bewaren tussen de verschillende opdrachten en uitdagingen in het kader van een toekomstgericht beleid voor levenslang leren, en dat over de verschillende beleidsdomeinen heen.

De leden van het Platform formuleren een voorstel tot actieplan aan de Vlaamse regering en een prioritering binnen het actieplan tegen december 2020. De Vlaamse regering beslist welke acties voor levenslang leren worden geïmplementeerd vanaf januari 2021.

Daarnaast wordt ook een expertisecentrum innovatieve leerwegen opgericht in de schoot van het Departement Werk en Sociale Economie, onafhankelijk van de organisatiestructuur van het Departement. De onderzoeksagenda van het expertisecentrum wordt opgesteld en opgevolgd in overleg met het Platform Levenslang Leren. Het expertisecentrum innovatieve leerwegen werkt in opdracht van het Platform.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De beleidsvisie op de oprichting van een Platform Levenslang Leren heeft geen budgettaire impact op de Vlaamse overheid.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

De beleidsvisie op de oprichting van een Platform Levenslang Leren heeft geen impact op het algemene niveau van de Vlaamse Overheid, zowel op het niveau van het aantal personeelsleden als op het aantal VTE's.

Het expertisecentrum innovatieve leerwegen wordt opgericht in de schoot van het Departement WSE. Naar aanleiding van de opheffing van Syntra Vlaanderen worden hiervoor 5 medewerkers vrij gemaakt. Er wordt een oproep gericht naar andere beleidsdomeinen om eveneens een inspanning te voorzien voor de verdere kwantitatieve en kwalitatieve uitbouw van dit expertisecentrum, weze in een netwerkverband, ter ondersteuning van het op te richten Platform Levenslang Leren. Deze oprichting heeft aldus geen impact op het algemene niveau van de Vlaamse Overheid, zowel op het niveau van het aantal personeelsleden als op het aantal VTE's.

4. VERVOLGTRAJECT IMPLEMENTATIE

Na de goedkeuring van de conceptnota wordt deze voorgelegd voor advies aan de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV), de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR), de Vlaamse Adviesraad voor Innoveren & Ondernemen (VARIO) en het economisch relance-comité.

Het Platform Levenslang Leren wordt opgericht en samengebracht voor het zomerreces en komt tot een gezamenlijke actieplan in het najaar.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS